

Annotatie gesprek met sociale partners onderdeel Lange termijn aanpak, ook tegen de achtergrond van de wetsvoorstellen

U kunt in het overleg met de sociale partners de lange termijn aanpak schetsen zoals u dat ook in de Tweede Kamer hebt gedaan (zie bijlage voor spreeklijn uit TK).

Idee bij de lange termijn aanpak is dat langs 5 sporen reflectie plaatsvindt met betrokken partijen. De sociale partners worden betrokken bij

- Herijken van maatregelen en instrumenten: u kunt daarbij aangeven
 - o dat er nu gewerkt wordt aan de uitwerking van een goed proces, waarin de sociale partners ook een rol krijgen. Daarbij is zowel de komende winter in beeld, als de volgende winter.
 - o Als het gaat om herijken/actualiseren van maatregelen en instrumenten dan is het van belang dat we de goede maatregelen beschikbaar hebben. Daar horen ook de wetsvoorstellen bij die nu in de tweede kamer liggen. Doel is zo gericht mogelijk maatregelen/instrumenten in te kunnen zetten om oplevingen van het virus te kunnen bestrijden. Het inzetten van een ctb voor niet essentiële detailhandel/dienstverlening, op werk, in het onderwijs en 2G horen daarbij. Deze instrumenten worden alleen ingezet als dat een epidemiologische toegevoegde waarde heeft en dat gebeurt daarbij zo gericht mogelijk. De basismaatregelen zullen wel naar verwachting nog langere tijd nodig zijn.
 - o En als het gaat om de inzet van ctb dan is daar oog voor controle en handhaving. U kunt aangeven dat kabinet daar ook middelen voor beschikbaar heeft gesteld/zal stellen om er voor te zorgen dat voor betrokken sectoren de controle en handhaving ook goed kan worden ingevuld. Dat daar wel ook afspraken tegenover staan waar dan voor ingezet zal worden. MJ&V en MEZK geven samen vorm met sectoren.
 - o Wanneer het gaat om zaken die sectoren direct raken dan heeft het kabinet ook oog voor de daarvoor benodigde steunpakketten.
- Zorg taskforces (zie ook aparte notitie van MEVA)

Opzet Lange Termijn in het kort:

1. Herijking Aanpak Najaar: korte termijn (2^e helft winter)
2. Plan paraatheid Covid-19: middellange termijn (volgend jaar)
3. Pandemische paraatheid: volgende pandemieën

We gaan op vijf thema's reflectie organiseren:

1. **Interventiesystematiek**, incl. leidende signaalwaarden (op basis van de Aanpak Najaar).

Aanpak: OMT wordt gevraagd om reflectie hierop.

Trekker: DG PDC-19

2. **De maatregelen en instrumenten** om verspreiding van het virus tegen te gaan (de gereedschapskist) en de effecten hiervan op de samenleving:

- Generieke contactbeperkende maatregelen
- Inzet en effectiviteit van Coronatoegangsbewijzen
- Vaccineren
- Testen en traceren
- Monitoren

Aanpak: breed gesprek met betrokken partijen, waaronder sociale partners, sectoren (incl. zorg), GGD-en, Veiligheidsberaad, VNG, Onderwijsveld, etc.; hierbij zal het zowel gaan om actualisatie en herijking met betrekking tot deze winter als met het oog op volgend jaar.

Trekker: DG PDC + DGSC-19

Onderdeel hiervan is ook:

- Plan voor Controle en Handhaving (trekker: JenV)
- Steunpakket (trekker: Vijfhoek, vanuit VWS: dMEVA)

3. **Zorgcapaciteit**:

- Centralisatie Covid in de regio
- Ondersteuning optimale inzet van zorgverleners

Aanpak: Oprichten van twee Taskforces voor genoemde onderwerpen

Trekker: DGCZ + dMEVA

4. **Inrichting crisisbesluitvorming**

Aanpak: n.t.b.

Trekker: NCTV (overigens heeft ook ACC, o.l.v. aantal SG's waaronder SG VWS, aangegeven hierop met een voorstel te willen komen)

5. Communicatie en effecten op gedrag

Aanpak: n.t.b.

Trekker: NKC

Proces:

- Kamer wordt 14 december geïnformeerd over de **aanpak en proces** van deze actualisatie en herijking Aanpak Najaar o.b.v. de vijf thema's.
- Eind januari wordt de Kamer geïnformeerd over:
 - o De **opbrengst** van deze herijking en welke elementen betrokken worden bij:
 - Herijking en actualisatie Aanpak Najaar voor Q1 2022 (korte termijn)
 - Plan paraatheid Covid-19: middellange termijn (volgend jaar)
 - o Kabinetsreactie op **KNAW en WRR**-rapport (vijf scenario's); deze scenario's zullen ook een basis zijn voor de herijking van de aanpak najaar.

Opzet Lange Termijn

- 4. Herijking Aanpak Najaar: korte termijn (2^e helft winter)
- 5. Plan paraatheid Covid-19: middellange termijn (volgend jaar)
- 6. Pandemische paraatheid: volgende pandemieën

Er zijn veel vragen over de strategie. En de lange termijn. En er wordt gevraagd of we die wel toetsen op effectiviteit.

Ik zet het voor u op een rij.

1. Aanpak Najaar en herijking: korte termijn (deze winter)

Aanpak Najaar

- Het kabinet heeft in de brief van 14 september aangegeven dat er in hoofdzaak een **drietal scenario's** zijn voor de **Aanpak Najaar**.
- Doel is steeds geweest en zal dat ook blijven: de druk op de zorg beheersbaar te houden en kwetsbaren te beschermen.
 1. In het eerste scenario wordt het virus snel **endemisch**, waarbij we terug kunnen naar een reguliere structuur van infectieziektebestrijding en het aantal besmettingen constant en op een relatief laag niveau blijft. Helaas is het inmiddels niet de verwachting dat dat op korte termijn zal plaatsvinden.
 2. Een ander uiterste is het scenario waarbij sprake zou zijn van een **immunitetsdoorbraak**. Daardoor zou de opgebouwde immunitet (doorgemaakte infectie of door vaccinatie) eigenlijk niet meer voldoende bescherming bieden. In dat geval zouden we weer van voren af aan moeten beginnen. Ook dat scenario wordt, gelukkig, nog steeds niet heel erg waarschijnlijk geacht op de korte termijn.
 3. Dat maakt dat je in het derde scenario komt, een scenario van **oplevingen**. Dat is ook wat we nu zien. Onbekend is in welke mate die oplevingen ons parten gaan spelen.
- Dit is het scenario waar we ons nu op richten. De kans op oplevingen is heel reëel nu, zoals de huidige cijfers ons laten zien, en de komende periode.
- Aanpak Najaar kent daarbij **drie risiconiveaus** (waakzaam, zorgelijk en ernstig) op basis van twee signaalwaarden: **opnamen in ziekenhuis en op IC**.
- Afhankelijk van de epidemiologische situatie en de contextfactoren kan het kabinet putten uit de instrumentenkoffer om de verspreiding van het virus tegen te gaan: generieke contactbeperkende maatregelen, inzet van het CTB en ook een onverminderde inzet op vaccineren en testen.

Herijking Aanpak Najaar

- Deze fase laat echter ook veel onzekerheden zien en we bevinden ons in een heel andere situatie dan we in september hadden gedacht en gehoopt. Dit had niemand op deze manier voorzien:
 - Zo zitten we nu in risiconiveau ernstig: ver boven 25 IC of 100 ziekenhuizen (namelijk ZKHS +44,5, en IC +50,3 ogv 7daags gemiddelde)

- Daarom heeft het kabinet op 12 en 26 november moeten besluiten tot het aanscherpen van contactbeperkende maatregelen in combinatie met de inzet van CTB. Want het is echt zaak dat we de R onder de 1 krijgen en dat kan alleen door breed contactbeperkende maatregelen te nemen.
- De onzekerheden die we nu zien zijn onder andere:
 - Het effect van enerzijds een hoge vaccinatiegraad en anderzijds een grote groep niet-geïmmuniseerde mensen;
 - Onverwachte oplevingen: huidige hoge besmettingsgraad en hoge testvraag;
 - Nieuwe virusvarianten met onbekende kenmerken (effect op besmettingsgraad, transmissie, ziektebeeld en bescherming vaccins): huidige omikron;
 - Ook zagen we een afnemend draagvlak van de maatregelen in de samenleving.
 - Toenemende onzekerheidsmarges in de modellen.
- En zoals we vaker zagen, zal uiteindelijk ook nu weer het verloop van het virus bepalen in welk scenario we de komende periode terechtkomen.
- Het is aan ons om daar zo goed mogelijk op voorbereid te zijn.
- Een kenmerk van de aanpak najaar was al dat die aanpak mee kan bewegen met het virus en dat is wat nu ook nodig blijkt. Maar de aanpak staat er nu een aantal maanden. Het kabinet vindt het daarom verstandig om te reflecteren op de Aanpak Najaar: doen we de goede dingen en doen we die goed?
- Het doel is de aanpak herijken en waar nodig te actualiseren, zodat de inzet zo goed als mogelijk bestand is voor de komende periode. We zitten immers in een andere situatie dan in september.
- We gaan op vijf thema's reflectie organiseren:
 6. Interventiesystematiek, incl. leidende signaalwaarden (op basis van de Aanpak Najaar). We zullen het OMT vragen hierop te reflecteren.
 7. De maatregelen en instrumenten om verspreiding van het virus tegen te gaan (de gereedschapskist) en de effecten hiervan op de samenleving:
 - Generieke contactbeperkende maatregelen
 - Inzet en effectiviteit van Coronatoegangsbewijzen
 - Vaccineren
 - Testen en traceren
 - Monitoren
 8. Zorgcapaciteit:
 - Centralisatie Covid in de regio
 - Ondersteuning optimale inzet van zorgverleners
 9. Inrichting crisisbesluitvorming
 10. Communicatie
- Bij deze herijking zullen partijen nadrukkelijk worden betrokken, waaronder sociale partners, zorgpartijen, het Veiligheidsberaad en burgemeesters, VNG en GGD-en.

- Ik zal uw Kamer uitgebreider over de aanpak van deze herijking in de Stand van zakenbrief van december informeren.
- Over de opbrengst van de herijking t.b.v. Q1 2022 wil ik uw Kamer eind januari informeren.

2. Plan paraatheid Covid-19: middellange termijn (volgend jaar)

- De verwachting is dat Corona ook volgend jaar nog zal opleven.
- Parallel aan de genoemde herijking, wordt daarom ook gewerkt aan een plan voor de paraatheid van Corona voor volgend jaar.
- Doel is om te komen tot een benodigde structurele inzet met flexibele opschalingscapaciteit:
 - *Hoe te blijven monitoren om zicht houden op het virus en de verspreiding ervan?*
 - Bijv.: kiemsurveillance, rioolwater, dashboard
 - *Hoe te blijven testen t.b.v. opsporing en bestrijding van het virus?*
 - basistestcapaciteit met opschalingsmogelijkheid, BCO, voldoende PCR-kiemsurveillance, testen t.b.v. toegang (en gebruik Ctb en DCC), zelftesten
 - *Welke inzet op vaccineren is nodig om een zo hoog en homogeen mogelijke vaccinatiegraad te bereiken en te behouden?*
 - Bijv.: jaarlijkse vaccinatiecampagne, Europese inkoop vaccins, antivirale middelen/medicijnen.
- Bij de opzet van dit plan zullen we het gesprek met belanghebbende partijen voortzetten, zoals reeds gestart voor de herijking voor korte termijn.
- Ook over dit plan voor de paraatheid van Corona voor de langere termijn zal ik uw Kamer in het eerste kwartaal van 2022 informeren.
- Bij dit plan zal ik het advies van de WRR en KNAW (2 sept): "*Navigeren en anticiperen in onzekere tijden*" betrekken. Dit advies schetst een vijftal scenario's en geeft daarmee handvatten voor de aanpak van COVID-19.
- Het kabinet heeft aangesloten bij de scenario's die de KNAW en de WRR op papier hebben gezet: in de brief van 14 september waarin de drie scenario's voor de Aanpak Najaar zijn toegelicht.

3. Pandemische paraatheid: volgende pandemieën

Beleidsagenda

- Daarnaast volgt in december een **beleidsagenda** op pandemische paraatheid, met die lessen die we hebben geleerd over de afgelopen anderhalf jaar. Wat moeten we voor een volgende pandemie beter voorbereid hebben dan de afgelopen pandemie?
- Alle inspanningen zijn erop gericht om dat te doen. Want ondanks dat we middenin de huidige crisis zitten, waar we onze handen vol aan hebben, kunnen we ook de voorbereiding voor een volgende pandemie niet laten liggen.
- Kernonderdelen die ik voor me zie:
 1. versterkte publieke gezondheidszorg, met name de infectieziektebestrijding
 2. een goed voorbereide zorg
 3. leveringszekerheid van en toegang tot medische producten, waaronder vaccins.

- Voor al deze doelen zijn de volgende elementen van groot belang:
 - betere sturing en regie,
 - betere data-/informatie-uitwisseling,
 - internationale samenwerking,
 - investeren in kennis en innovatie.
- Op die elementen ga ik dan ook in het bijzonder in mijn brief.
- De beleidsagenda zal de beleidslijnen beschrijven voor een versterkte pandemische paraatheid van de zorg en infectieziektebestrijding
- In navolging van deze brief zal het nieuwe kabinet besluiten nemen over de verdere invulling en uitvoering van deze beleidslijnen. U zult daarover worden geïnformeerd.

Verdere concrete acties:

- In de stand van zakenbrief COVID19 van 18 juni heb ik de belangrijkste elementen geschetst voor de pandemische paraatheid van de zorg en infectieziektebestrijding.
- Daarbij zond ik u ook het Verweij-Jonker rapport, waarin het versterken van de GGD'en en de infectieziektebestrijding wordt bepleit. Ook ten aanzien van de sturing en regie, en de relatie met de algemene crisiskolom met de veiligheidsregio's biedt Verweij-Jonker waardevolle suggesties.
- In afstemming met de GGD GHOR, het RIVM, het ministerie van JenV, de Veiligheidsregio's en gemeenten wordt de Landelijke Functionariteit Infectieziekten de komende maanden verder uitgewerkt. U wordt hier begin 2021 over geïnformeerd.
- U bent geïnformeerd over de vormgeving van een nationale zorgreserve. Deze Nationale Zorgreserve bevindt zich nu in de fase van het kwartier maken. In de loop van 2022 zal ik u hierover nader informeren. Tot die tijd kunnen zorgorganisaties een beroep doen op het initiatief van Extra Zorg Samen via www.nationalezorgreserve.nl.
- Met betrekking tot leveringszekerheid van medische producten, het snel en in voldoende mate toegang hebben tot zaken als persoonlijke beschermingsmiddelen of vaccins, heeft u recent een stand van zaken brief ontvangen.
- Onderdeel hiervan is een ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen. Dit doen we door het zogenaamde dijken model uit te werken en te implementeren, zodat er buffers bij marktpartijen worden aangelegd. Vorige week ontving u aanvullend een brief over de IJzeren Voorraden.
- Voor bepaalde COVID-gerelateerde IC-geneesmiddelen bij ziekenhuizen zijn inmiddels crisievoorraden aangelegd om perioden van piekverbruik op te kunnen vangen. De opbouw van deze voorraad hing samen met de opschaling van de IC-capaciteit.
- Ten slotte wil ik hier noemen dat we zullen onderzoeken in hoeverre de IC-capaciteit – inclusief het bijbehorende zorgpersoneel – in Nederland structureel uitgebreid kan worden.